

Щоб боротися з міфами та упередженнями про хутроводство, фермери по всьому континенту також посилили свої зусилля та бажання поділитися більшою інформацією про свою сільськогосподарську діяльність. Вони відкрили свої ферми для населення.

УДК: 619:616.98:579.834.111:636.22/.28

ПОШИРЕННЯ ЕЙМЕРІОЗУ КРОЛІВ У ДОМОГОСПОДАРСТВАХ УКРАЇНИ

Дуда Ю.В.*, кандидат ветеринарних наук, доцент

Прус М.П., доктор ветеринарних наук, професор**

**Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

***Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ*

Однією з актуальних проблем при вирощуванні кролів є значне поширенням еймеріозу як в зарубіжних країнах [1–2], так і в Україні [3–8]. Вітчизняними вченими встановлено, що середнім показником екстенсивності еймеріозної інвазії у кролів становив 78,5 % [3]. У господарствах Криму відсоток ураження кролів еймеріозом коливався у межах від 91 % до 98 % [7]. В спеціалізованих кролегосподарствах Одеської області у 76,9 % тварин еймеріоз реєструється у вигляді моноінвазії, викликаній видами *E. stiedae* (37,6 %) та *E. magna* (24,8 %), тоді як в присадибних господарствах у 60 % кролів переважає змішана інвазія [8].

Мета нашого дослідження встановити поширеність еймеріозу кролів у домогосподарствах України.

Робота виконувалась впродовж 2019–2020 рр. За результатами копроскопічних досліджень тварин різних областей України встановили епізоотичну ситуацію щодо паразитозів органів травлення кролів. Ідентифікували ооцисти роду *Eimeria* на підставі їх розмірів і морфологічних характеристик. Під час дослідження у кролів реєстрували такі види еймерій, як *Eimeria stiedae*, *E. magna*, *E. media*, *E. perforans*. З метою визначення рівня ураженості, проводили дослідження проб фекалій за методом Мак Мастера.

За даними державної служби статистики України 93,5 % кролів вирощується у домогосподарствах громадян, які не обладнанні приладами штучної регуляції мікроклімату. З метою встановлення епізоотичної ситуації щодо еймеріозу кролів нами було досліджено 1209 тварин, які утримувались в умовах особистих підсобних господарств із 13 областей України, які були розташовані в різних природно-кліматичних зонах.

Аналіз даних, отриманих шляхом власних копроовоскопічних досліджень (2019–2020 рр.) показав, що у кролів впродовж вище вказаного періоду значне поширення мав еймеріоз. За 2019 рік найвищу екстенсивність еймеріозної інвазії кролів реєстрували у домогосподарствах Дніпропетровської (89,21 %) і Хмельницької (88,79 %) областей, а інтенсивність еймеріозної інвазії – у кролів домогосподарств Хмельницької ($11676,58 \pm 1234,22$ ооцист в 1 г фекалій) і Кіровоградської ($9644,00 \pm 1303,84$ ооцист в 1 г фекалій) областей. Найнижчі показники ЕІ та ІІ визначали у кролів в домогосподарствах Херсонської області (64,71 % і $435,29 \pm 115,02$ ооцист в 1 г фекалій). На наступний рік цей показник у кролів домогосподарств ряду областей України знизився, а саме: у Дніпропетровській, Запорізькій, Полтавській, Харківській, Черкаській областях. У кролів приватних домогосподарств Волинської, Житомирської, Івано-Франківської, Кіровоградської, Львівської, Одеської, Херсонської та Хмельницької областей в 2020 році спостерігалось підвищення рівня еймеріозної інвазії. При цьому

найвищий рівень ураженості відмічали у кролів присадибних господарств Хмельницької області (EI – 89,19 % за II – 11556,76±1225,72 ооцист в 1 г фекалій).

Проведеними власними дослідженнями виявлено, що еймеріози є найбільш чисельними паразитозами кролів, які реєструвалися у домогосподарствах усіх областей України впродовж 2019-2020 років, EI склала, відповідно, 84,68 % і 81,32 % (середня EI=83,00 %), II – 4704,05±398,66 і 4668,76±366,87 ооцист в 1 г фекалій (середня II=4686,41±3682,77 ооцист в 1 г фекалій). Це підтверджують дослідники з Європи, де рівень зараження у кролівницьких господарствах може досягати 31 % [1].

Таким чином, аналіз захворюваності кролів на паразитози органів травлення на території України свідчить, що впродовж 2019-2020 років найбільш поширеними є еймеріози, середня інвазованість кролів збудниками *Eimeria spp.* становила 83,00 % з 4686,41±3682,77 ооцистами в 1 г фекалій.

Список використаної літератури

1. Balicka-Ramisz A., Laurans Ł., Pohorecki K., Batko M., Ramisz A. Short communication: prevalence of *Eimeria spp.* infection in domestic rabbits of Polish farms. *World Rabbit Science*. 2020. Vol. 28(4). 181. DOI:10.4995/wrs.2020.10758
2. Duda, Y. Y., Prus M. P., Shevchik R. S., Koreyba L. V., Mylostyvyi R. V., Samoiliuk V. V. Seasonal influence on biochemical blood parameters in males of Californian rabbit breed. *Ukrainian Journal of Ecology*. 2020. № 10(4). P. 262–268.
3. Богач М.В., Трофімов М.М. Інвазійні хвороби системи травлення кролів в господарствах Одеської області. *Аграрний вісник Причорномор'я*: збірн. наук. пр. Одеса, 2007. Вип. 39. С. 96–99.
4. Прус М. П., Дуда Ю. В. Показники протеїнового обміну кролів за впливу асоціації спірохет і еймерій. *Український часопис ветеринарних наук*. 2019, 10(4). URL: <http://dglb.nubip.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/9267>
5. Дуда Ю. В. Вплив кормової добавки на основі амаранту на показники клітинного імунітету кролів за еймеріозу. *Theoretical and Applied Veterinary Medicine*. 2020. 8(1). С.13–19. URL: <https://doi.org/10.32819/2020.81003>
6. Дуда Ю. В., Прус М. П., Кунева Л. В., Косянчук Н. І. Вплив кормової добавки на основі амаранту на показники білкового обміну кролів за еймеріозу. *Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини*. 2017. Вип. 35. Ч. 2. Т. 2. С. 42-47.
7. Передера О.О. Патолого-анатомічні зміни органів при експериментальній інвазії кролів збудником *E.stiedae*. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. Полтава, 2006. № 4. С. 214–216.
8. Франчук Л.О. Моніторинг еймеріозної інвазії кролів в господарствах Одеської області. *Аграрний вісник Причорномор'я*. *Ветеринарні науки*. 2013. Вип. 68. С. 297–300.

УДК 330:636.09

ВВЕДЕННЯ В ЕКОНОМІКУ ЗДОРОВ'Я ТВАРИН

Жуковський М.О., асистент

Недосєков В.В., доктор ветеринарних наук, професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

У світі давно вже визнано важливість дослідження економічного впливу проблем зі здоров'ям тварин на галузь тваринництва, службу ветеринарної медицини та економічну і продовольчу безпеку країни в цілому. Тому, ефективне функціонування цієї галузі економіки, зокрема, галузі тваринництва, що охоплює всі аспекти: виробництво, постачання, переробку, логістику та збут, стало критичним питанням для гарантування продовольчої безпеки країни.